

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref
23/2141-

21. januar 2025

Statsbudsjettet 2025 - Tildelingsbrev til Norges forskningsråd

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd.....	2
2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Landbruks- og matdepartementet	2
2.1.1 Målrettet bruk av midler til forskning og innovasjon.....	3
2.1.2 Kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for næring og forvaltning.....	3
2.1.3 En effektiv og robust instituttsektor i samspill med andre.....	4
2.2 Styringsinformasjon.....	4
3. Tildeling 2025	4
Kap. 1137, post 71 Forskningsaktivitet – Norges forskningsråd.....	5
Kap. 1137, post 72 Grunnbevilgning til forskningsinstitutter	5
3.1 Kap. 1137, post 71 – Forskningsaktivitet – Norges forskningsråd	5
3.2 Kap. 1137, post 72 – Grunnbevilgning til forskningsinstitutter	6
4. Driftsutgifter og særskilte driftsutgifter (kap. 285 post 01 og 21)	6
5. Rapportering og resultatoppfølging for 2025	6
5.1 Årsrapport	6
5.2 Innspill til de årlige statsbudsjettmilepælene.....	7

Postadresse	Kontoradresse	Telefon	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8007 Dep	Teatergata 9	*	Forsknings- og	r
0030 Oslo		22 24	administrasjonsavdelinge	Anine
postmottak@lmd.dep.no	www.lmd.dep.no	90 90	n	Norgren-
		Org.nr.		Jahnsen
		972 417		22 24 92 66
		874		

1. Innledning

Det vises til Prop. 1 S (2024-2025) for Landbruks- og matdepartementet (LMD), og Innst. 12 S (2024-2025). Dette tildelingsbrevet gir styringssignaler til Norges forskningsråd for forvaltningen av midlene over kap. 1137 Forskning og innovasjon, post 71 Forskningsaktivitet og post 72 Grunnbevilgninger til forskningsinstitutt.

Videre vises det til Prop. 1 S (2024-2025) fra Kunnskapsdepartementet, samt Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Norges forskningsråd for 2025, som etatsstyrende departement.

2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

Forskningsrådet har fem mål:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

Av disse fem målene, som alle er viktige for Landbruks- og matdepartementets tildelinger til Forskningsrådet, er det særlig *Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet* og *Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer*, som støtter opp under departementets sektorpolitiske prioriteringer. Det vises for øvrig til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for nærmere omtale av mål, strategiske områder og annen styringsinformasjon.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Landbruks- og matdepartementet

Forskning, innovasjon og kunnskapsutvikling skal bidra til å nå de fire overordnede landbruks- og matpolitiske målene: matsikkerhet og beredskap, landbruk over hele landet, økt verdiskaping og bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser. I tillegg legges det vekt på at departementets tildelinger til Forskningsrådet bidrar til målrettet bruk av midler til forskning og innovasjon, at kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for næring og forvaltning, samt en effektiv og robust instituttsektor.

Departementet har også ansvar for nødvendig kunnskapsbygging innenfor reindrift og høstbare viltressurser.

Vi viser til Prop. 1S (2024-2025) fra Nærings- og fiskeridepartementet der det blir vist til at det er et hovedprinsipp at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddel-apparatet skal ha en plass på veien mot Norges forpliktelser under Parisavtalen og lavutslipps-samfunnet i 2050. Prinsippet omfatter både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling, og er for eksempel ikke til hinder for å støtte gode prosjekter i petroleumsnæringen. Justeringene som er gjort i denne ordlyden skal ikke resultere i vesentlige endringer i tildelingspraksis hos virkemiddelaktørene.

2.1.1 Målrettet bruk av midler til forskning og innovasjon

Regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning, Meld. St. 5 (2022–2023), løfter frem områder som bærekraftig og klimatilpasset landbruk, bærekraftig bioøkonomi, behovet for en tverrfaglig og helhetlig tilnærming til helseutfordringer (én- helse), samt matsikkerhet og forsyningsrisiko. Landbruks- og matdepartementets midler til forskning skal på lang sikt bidra til å dekke kunnskapsbehovene på disse områdene.

For 2025 legger departementet særlig vekt på forskning, innovasjon og ny teknologi som bidrar til sunn og trygg mat basert på norske ressurser, og til økt selvforsyning i tråd med ambisjonene i Meld. St. 11 (2023–2024) *Strategi for økt selvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmulighetene i jordbruket*.

Det er behov for kunnskap innenfor agronomi og hvordan landbruket blir påvirket av og best kan tilpasses et endret klima. Videre er det behov for kunnskap om hvordan landbruket kan redusere sine klimagassutslipp og øke opptak og lagring av karbon. For å utnytte det norske ressursgrunnlaget fullt ut, er det avgjørende med nye og forbedrede produksjonsmetoder og kunnskap som gjør det mulig å tilpasse produksjonen til regionale forhold.

Ny kunnskap skal også bidra til økt foredling og mer effektiv utnyttelse av landbruket sine mange fornybare biologiske ressurser, og med det nye grønne arbeidsplasser over hele landet. Økt utnyttelse av de biologiske ressursene stiller også krav til oppdatert kunnskap om bærekraftig bruk av areal, der hensynet til miljø og klima blir balansert mot hensynet til næringsutvikling.

Norge er i en unik situasjon når det gjelder mattrygghet og dyrehelse, og har en klar målsetning om å være blant de fremste land i verden når det gjelder dyrevelferd. Utvikling av fremtidens driftssystemer som ivaretar dyrehelse og dyrevelferd på stadig bedre måter krever kunnskap. Forskning og utvikling innenfor dyrevelferd skal støtte opp under *Meld. St. 8 (2024-2025) Dyrevelferd*. Departementets forskningsmidler skal i tillegg bidra til å opprettholde god dyrehelse og et lavt forbruk av antibiotika, og trygg bruk av ulike bioressurser i sirkulære kretsløp. Det samme gjelder kunnskap om sammenhengen mellom plantehelse, dyrehelse, folkehelse, matproduksjon og miljø (Én-helse).

Forskningsmidlene skal også bidra til internasjonalt forskningssamarbeid, blant annet gjennom støtte til sektorens deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, Horisont Europa, og partnerskap som støtter opp under de landbruks- og matpolitiske målene. Forskningsrådet skal gi departementet råd om deltakelse i relevant internasjonalt forskningssamarbeid, i tillegg til å bidra til å mobilisere sektoren til økt deltakelse. Det skal arbeides videre for å legge til rette for et godt nordisk samarbeid innenfor landbruksforskning.

Landbruks- og matdepartementet ber Forskningsrådet se departementets midler til forskning i sammenheng med tildelinger fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og Forskningsmidler over jordbruksavtalen.

2.1.2 Kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for næring og forvaltning

Departementet er opptatt av at ny kunnskap skal være relevant for næring og forvaltning. Landbruks- og matforskningen skal bidra til økt innovasjon, kommersialisering og konkurransekraft i de mange næringene i landbruket og den skal støtte opp under behovet for kunnskap i forvaltningen. Departementet ber Forskningsrådet vurdere behovet for mindre,

spissede forskningsprosjekter for å løse konkrete utfordringer opp mot større, tverrfaglige prosjekter.

Videre vil landbrukets rolle og bidrag i samfunnsutviklingen være en sentral problemstilling. For å støtte opp under kunnskapsbehovene, og som ledd i utvikling av landbrukets verdikjeder, vil også samfunnsfaglig forskning innenfor departementets prioriterte forskningsområder være viktig. Det er behov for bedre kunnskap om bærekraften i det norske matsystemet og departementet viser til at regjeringen skal sette ned et offentlig utvalg om bærekraften i det norske matsystemet.

Det forventes videre at Forskningsrådet bidrar til formidling av forskningsresultater og at ny kunnskap blir tilgjengelig for næring og forvaltning.

2.1.3 En effektiv og robust instituttsektor i samspill med andre

Det er fremover behov for å produsere nok og trygg mat i et klima i endring, samtidig skal det tas nødvendige klima- og miljøhensyn. Dette tilsier at landbruks- og matnæringene i Norge står overfor omfattende oppgaver. Samtidig er det gode muligheter for videreutvikling av landbruket innenfor bioøkonomien. Dette krever ny kunnskap og samspill på tvers av fagmiljøer. En effektiv og sterk instituttsektor er viktig for å sikre god, forskningsbasert forvaltning, og faller inn under mål 4 – *Et velfungerende forskningssystem*.

De landbruks- og matfaglige forskningsmiljøene skal være effektive, levere forskningsresultater av høy kvalitet og relevans, og ha et godt omdømme og høy internasjonal konkurransekraft. For å styrke konkurranseevnen i hele verdikjeden for mat, skog, tre, energi og tjenester, er det et mål å øke den næringsrelevante forskningen og bidra til at næringslivet styrker sin egen forskningsinnsats og i større grad nyttiggjør seg forskningsbasert kunnskap. God rekruttering og moderne infrastruktur for forskning vil også være viktig.

2.2 Styringsinformasjon

Styringsinformasjon knyttet til sektoransvaret fremgår i krav til rapportering for årsrapport 2025 (departementsvise rapporter). Departementet viser til punkt 2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for 2025 i dette tildelingsbrevet for presisering av hvilke sektorpolitiske prioriteringer Landbruks- og matdepartementet forventer at Forskningsrådet skal rapportere på.

3. Tildeling 2025

Landbruks- og matdepartementet stiller med dette midlene nevnt nedenfor til disposisjon for Forskningsrådet i 2025. Forskningsrådet har fullmakt til å disponere midlene innenfor beløpene på hver enkelt post og til de målene og føringene som fremkommer av tildelingsbrevet. Forskningsrådet har ansvar for å prioritere innenfor tildelingen for å nå målene. Departementet tar forbehold om at Stortinget kan vedta budsjettendringer i løpet av 2025. Avvik fra spesifikke føringene i tildelingsbrevet og/eller vesentlige omdisponeringer skal alltid tas opp med departementet som tildeler midler.

Forskningsrådet er bruttobudsjettert og inngår i nettoføringsordningen for budsjettering av merverdiavgift i statsforvaltningen, jf. rundskriv R-116. Bevilgningen er derfor ekskl. merverdiavgift.

Kap. 1137, post 71 Forskningsaktivitet – Norges forskningsråd	Kroner
Bevilgning	204 327 000
Tilsagnsfullmakt	556 734 000
Tilsagnsramme	214 961 000

Kap. 1137, post 72 Grunnbevilgning til forskningsinstitutter	Kroner
Bevilgning	213 016 000

3.1 Kap. 1137, post 71 – Forskningsaktivitet – Norges forskningsråd

Landbruks- og matdepartementet tildeler 204 327 000 kroner på posten. Tildelingen skal dekke departementets sektorpolitiske prioriteringer som omtalt under punkt 2.1.1. Det følger av dette at sentrale områder for departementet i all hovedsak vil falle inn under porteføljen for mat og bioressurser.

De midler som Landbruks- og matdepartementet stiller til disposisjon for Forskningsrådet skal utnyttes effektivt og målrettet. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med departementet som tildeler midler.

Forskningsrådet skal bidra i oppfølgingen av det målrettede samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr. Det er tildelt totalt 15 mill. kroner for å styrke oppfølgingen. Av dette tildeles 5 mill. kroner til Kunnskapsdepartementet som grunnlag for videre framdrift og kontinuitet. I tillegg er det bevilget 5 mill. kroner over Landbruks- og matdepartementets budsjett og 5 mill. kroner over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett. Disse midlene skal inngå i en fellesutlysning for å styrke forskningsinnsatsen på fôrområdet, samt utarbeidelse av en kunnskapsoppsummering som skal bidra til å identifisere eventuelle kunnskapshull for det videre arbeidet med regelverksutvikling. Forskningsrådet bes gå i dialog med Innovasjon Norge med mål om å se departementets midler til forskning og innovasjon innenfor fôrområdet i sammenheng med relevante tildelinger og aktiviteter hos Innovasjon Norge og andre relevante aktører. Videre vil allerede igangsett arbeid med regelverksutvikling i regi av Mattilsynet være relevant. Det vises til likelydende føringer i tildelingsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Bærekraftig utnyttelse av ressursene krever oppdatert kunnskap om bærekraftig bruk av areal, der hensyn til miljø og klima blir balansert mot hensyn til næringsutvikling. For å legge til rette for en helhetlig og koordinert innsats på tvers av sektorer bes Forskningsrådet, i dialog med departementet, vurdere nytten av og muligheten for å lyse ut midler til en tverrsektoriell senterordning innenfor bærekraftig areal- og naturbruk der Landbruks- og matdepartementets kunnskapsbehov ivaretas. Det vises til nærmere omtale av foreslåtte senterordning i tildelingsbrev fra Klima- og miljødepartementet. Det bes om at Forskningsrådet gjør en helhetlig vurdering av departementets bidrag sett opp mot behovet for å ivareta departementets sektoransvar på øvrige prioriterte områder. Departementet vil ta en endelig avgjørelse av eventuell deltakelse når disse vurderingene foreligger.

For å legge til rette for en kunnskapsbasert forvaltning viderefører departementet ordningen med finansiering av forvaltningsforskning i samarbeid med Mattilsynet. Det skal vurderes evaluering av ordningen i 2026.

Landbruks- og matdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet, Utenriksdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet viderefører tildelingen til EUs strålevernprogram (EURATOM) på 2,0 mill. kroner. For nærmere omtale vises det til tildelingsbrev fra Helse- og omsorgsdepartementet.

3.2 Kap. 1137, post 72 – Grunnbevilgning til forskningsinstitutter

Tildelingen på kap. 1137 post 72 omfatter grunnbevilgninger til Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), Veterinærinstituttet (VI) og Ruralis. For 2025 tildeler Landbruks- og matdepartementet 213 016 000 kroner.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt *Retningslinjer for statlig grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern*, gjeldende fra 1. januar 2022. For institutter som mottar grunnbevilgning fra Landbruks- og matdepartementets budsjett, skal Forskningsrådet ikke bruke en rekursiv utregningsmåte i beregning av hvordan den konkurranseutsatte delen av grunnbevilgningen skal fordeles. Det innebærer at mottatt grunnbevilgning foregående år ikke skal legges til grunn for beregning av neste års grunnbevilgning.

For 2025 skal 1,0 pst av bevilgningen over kap. 1137 post 51, fratrukket husleiekompensasjonen til NIBIO, fordeles til NIBIO, VI og Ruralis etter oppnådde resultater ut fra gjeldende indikatorer.

Av tildelingen over kapittel 1137, post 72 er 10 236 588 kroner husleiekompensasjon til Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO).

4. Driftsutgifter og særskilte driftsutgifter (kap. 285 post 01 og 21)

Driftsutgiftene over Kunnskapsdepartementets kap. 285 post 01 og post 21 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er tilskuddsmidler som skal fordeles videre. Unntaket er nasjonale fag-, tema- og institusjonsevalueringer som fortsatt vil bli finansiert gjennom tilskuddsmidlene fra det enkelte departement.

Landbruks- og matdepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke oppgaver som Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på postene for driftsutgifter.

5. Rapportering og resultatoppfølging for 2025

5.1 Årsrapport

Landbruks- og matdepartementet ber om rapportering per kapittel og post rettet inn mot departementets sektoransvar. Sektoransvaret er utdypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med krav til årsrapport, se vedlegg til Kunnskapsdepartementets brev som etatsstyrer.

5.2 Innspill til de årlige statsbudsjettmilepælene

Forskningsrådet er fra og med 1. januar 2025 bruttobudsjettet med tilsagnsfullmakter. Forskningsrådet skal ifm. forberedelser til de årlige statsbudsjettmilepælene utarbeide anslag for tilsagnsramme, tilsagnsfullmakt, bevilgning, samt synliggjøre oversikt over samlede flerårige forpliktelser per tilskuddspost. Det vises pkt. 5.3. i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatstyrer for 2025 om innspill til de årlige statsbudsjettene, herunder leveranser av innspill og tilhørende frister.

5.3 Styringsmøter 2025

Departementet vil avholde to styringsmøter i 2025. Vårmøtet vil hovedsakelig omhandle Forskningsrådets måloppnåelse, med utgangspunkt i årsrapporten for 2024. Høstmøtet vil hovedsakelig omhandle Forskningsrådets budsjettforslag for 2027.

Med hilsen

Kirsti Gustad (e.f.)
avdelingsdirektør

Anine Norgren-Jahnsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Energidepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Riksrevisjonen